

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/204151,Otwarcie-wystawy-Z-piekla-do-piekla.html>
26.02.2026, 16:22

Otwarcie wystawy „Z piekła do piekła”

- Powstanie Warszawskie, mimo, że nie skończyło się zwycięstwem Powstańców, było najważniejszym punktem odniesienia dla wszystkich Polaków kochających wolność, gotowych do tego, aby walczyć także z systemem komunistycznym - powiedział prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki podczas otwarcia wystawy „Z piekła do piekła”.

31.07.2024

Wernisaż odbył się 31 lipca 2024 roku, w przeddzień głównych uroczystości 80. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, w Izbie Pamięci Strzelecka 8 w Warszawie. Ekspozycja jest poświęcona uczestnikom Powstania Warszawskiego, którzy po jego zakończeniu doświadczyli represji komunistycznych.

Jak zaznaczył prezes IPN Powstanie Warszawskie było największym zrywem narodowym w okupowanej przez Niemców Europie podczas II wojny światowej.

- Powstanie Warszawskie było dowodem na to, że Polacy są narodem gotowym do walki o najważniejsze dla nas wartości, nawet w obliczu przeważających sił wroga. Narodem gotowym do tego, aby podjąć walkę w tak dramatycznej geopolitycznej sytuacji, w której z jednej strony okupant niemiecki wciąż pozostaje na ziemiach polskich, a z drugiej - nowy okupant sowiecki, idzie nie po to, by Polskę i Warszawę wyzwolić, ale po to aby ją znowu zniewolić. (...) Powstanie Warszawskie jest jednym z najważniejszych wydarzeń kształtujących polską tożsamość narodową i naszą narodową pamięć XX wieku.

Prezes IPN podkreślił również kontekst miejsca, w którym prezentowana jest wystawa.

- Strzelecka 8 - dziś Izba Pamięci, a po roku 1945 katownia NKWD, dowodzi tego, że Polska w czasie II wojny światowej miała dwóch wrogów. Z jednej strony to Niemcy, które okupowały Polskę od września 1939 roku, a z drugiej Związek Sowiecki, który po wybuchu II wojny światowej, w imię porozumienia Hitlera ze Stalinem, dopuszczał się zbrodni ludobójstwa na Polakach, a w 1945 roku tworzył takie katownie jak ta katownia NKWD na ulicy Strzeleckiej.

Zwrócił uwagę na dwie sylwetki, które zostały zaprezentowane na tej ekspozycji. Z jednej strony to Leon Mirecki, człowiek związany w II Rzeczypospolitej ze środowiskami narodowymi. Obok Leona Mireckiego Powstańcem Warszawskim i więźniem Strzeleckiej był także Stefan Zbrożyna. Społecznik, patriota, lewicowiec.

- Te dwie postacie chcą nam dzisiaj powiedzieć, że gdy wróg - czy to niemiecki, czy sowiecki - patrzy na Rzeczpospolitą, to nie rozróżnia barw politycznych i światopoglądowych. Tnie równo Polaków z okrucieństwem - i tu na Strzeleckiej i w Powstaniu Warszawskim. To przesłanie tych dwóch więźniów Strzeleckiej mówi również, że w trosce o Rzeczpospolitą jest miejsce dla tych wszystkich, którzy Polskę kochają, niezależnie od poglądów.

Uroczyste otwarcie wystawy zakończył koncert „Warszawo ma” w wykonaniu zespołu Pseudonim, który w swoim repertuarze posiada autorskie kompozycje poświęcone Żołnierzom Niezłomnym w

mieszance stylów rocka, jazzu, bluesa.

* * *

Powstanie Warszawskie było największą operacją militarną przeprowadzoną podczas II wojny światowej przez podziemną organizację – Armię Krajową – przeciwko niemieckim wojskom okupacyjnym. Przez 63 dni słabo uzbrojone oddziały powstańcze AK prowadziły samotną walkę z przeważającymi siłami wroga. 14 września 1944 r. Armia Czerwona i podporządkowane jej oddziały ludowego Wojska Polskiego wkroczyły na warszawską Pragę.

To właśnie w tej dzielnicy komunistyczny resort bezpieczeństwa lokował w ocalałych budynkach swoje placówki.

W kamienicy przy ul. Strzeleckiej 8 w latach 1945–1948 działał areszt Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie. W piwnicach tej kamienicy utworzono 25 cel, w tym trzy karcery. Wśród osadzonych tam przedstawicieli polskiego podziemia niepodległościowego znajdowali się też Powstańcy Warszawscy.

Na 6 planszach zaprezentowano postacie Powstańców, kobiet i mężczyzn, przedstawicieli różnych zawodów i różnych nurtów politycznych.

Wszystkie te osoby doświadczyły najpierw piekła Powstania, a potem piekła aresztu Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przy ul. Strzeleckiej 8. Wiele z nich po otrzymaniu wyroku odbywało kary w Centralnym Więzieniu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Warszawa I przy ul. Rakowieckiej 37, w Więzieniu Karno-Śledczym MBP Warszawa III przy ul. 11 Listopada 66, zwanym „Toledo”, w Rawiczu, Strzelcach Opolskich lub we Wronkach, a także w Specjalnym Obozie NKWD nr 10 w Rembertowie.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)